

Ks. dr hab. Tadeusz Zadykowi , prof. KUL
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
Wydział Teologii
Instytut Nauk Teologicznych

Lublin, 26.04.2024

Recenzja dorobku naukowego

w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk teologicznych w dyscyplinie nauki teologiczne

ks. dr. Tomaszowi Huzarkowi,

adiunktowi w Katedrze Filozofii Chrześcijańskiej

Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

W związku z Uchwałą Nr 26-2023/2024 Rady Dyscypliny Nauki Teologiczne Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 28 lutego 2024 r. w sprawie powołania komisji habilitacyjnej w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego ks. dr. Tomaszowi Huzarkowi w dziedzinie *nauk teologicznych* w dyscyplinie *nauki teologiczne* przedstawiam recenzję dorobku naukowego Habilitanta.

Zgodnie z Art. 219 ust. 1 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. 2018 poz. 1668) określającym warunki nadania stopnia doktora habilitowanego, recenzja zawiera ocenę całości dorobku naukowego ze szczególnym uwzględnieniem głównego osiągnięcia wskazanego przez Habilitanta, jego aktywności dydaktycznej, popularyzującej naukę i organizacyjnej oraz wniosek końcowy.

1. Profil naukowy Habilitanta

Ks. dr Tomasz Huzarek ukończył studia filozoficzno-teologiczne w Wyższym Seminarium Duchownym w Pelplinie w 1999 r. Tytuł zawodowy magistra uzyskał na Wydziale Teologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego w Lublinie w 1999 na podstawie pracy pod tytułem *Katolicka koncepcja osoby i jej przydatność w resocjalizacji młodocianych*, napisanej pod kierunkiem ks. dr. hab. Jerzego Buxakowskiego.

Decyzją Rady Wydziału Filozofii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II z dnia 5. października 2011 r. uzyskał stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie filozofii na podstawie rozprawy pt. *Tomasza z Akwinu teoria afektywnego poznania Boga oraz jej filozoficzne i teologiczne założenia* (promotor: ks. prof. dr hab. Piotr Moskal).

25. czerwca 2013 r. Rada Wydziału Teologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II nadała mu doktorat z nauk teologicznych w zakresie teologii moralnej. Podstawą była rozprawa *Rola sakramentu pokuty i pojednania w formowaniu percepcji rzeczywistości*, napisana pod kierunkiem o. prof. dr. hab. Andrzeja Derdziuka.

W latach 2007-2011 r. ks. Huzarek prowadził ćwiczenia z teorii religii, dydaktyki wiedzy o kulturze, filozoficzno-światopoglądowych implikacji w literaturze naukowej, popularnonaukowej i prasowej w Instytucie Kulturoznawstwa na Wydziale Filozofii Katolickiego Uniwersytetu Jana Pawła II w Lublinie.

W latach 2011-2013 był wykładowcą historii filozofii (starożytnej, średniowiecznej, nowożytnej i współczesnej) w Wyższym Seminarium Duchownym Diecezji Pelplińskiej.

Od 1. października 2013 r. jest zatrudniony na stanowisku adiunkta w Katedrze Filozofii Chrześcijańskiej Wydziału Teologicznego UMK w Toruniu oraz prowadzi zajęcia dydaktyczne w Wyższym Seminarium Duchownym Diecezji Pelplińskiej.

2. Osiągnięcia naukowe

A. Ogólna charakterystyka dorobku naukowego

Zainteresowania naukowe ks. dr. Huzarka koncentrują się wokół zagadnień z zakresu antropologii teologicznej i filozoficznej, etyki, historii filozofii, filozofii polityki i społeczeństwa, filozofii kultury oraz teorii poznania.

Na osiągnięcia naukowe Habilitanta składają się następujące publikacje: pięć monografii naukowych (w tym trzy podlegające ocenie, z których jedna została wskazana jako podstawa do ubiegania się o nadanie stopnia), trzy monografie współredagowane (w języku angielskim), 22 artykuły opublikowane w recenzowanych czasopiśmie naukowych oraz monografiach wieloautorskich (w tym 9 w języku angielskim oraz 6 współautorskich).

B. Ocena głównego osiągnięcia naukowego

Habilitant przedstawia do oceny monografię pt. *Między stwórczym aktem Boga a autokreacją człowieka – życie moralne jako dynamiczne źródło ludzkiej sobości* (Pelplin: Bernardinum 2023, ss. 257; recenzje wydawnicze: ks. prof. dr hab. Wiesław Łużyński, prof. dr hab. Marek Szulakiewicz).

Autor stawia sobie za cel „ukazanie adekwatnie rozumianego życia moralnego jako dynamicznego źródła współkreowania ludzkiej sobości” (s. 16). Habilitant przypisuje zatem specjalną rolę życiu moralnemu: adekwatnie rozumiane jest ono harmonijnym współdziałaniem z Bogiem w konstytuowaniu przez człowieka własnej sobości (s. 18). Ks. Huzarek podejmuje więc zagadnienie podmiotu moralności. Trzeba przyznać, że w tradycyjnej, potrydenckiej teologii moralnej problem ten był podejmowany marginalnie. Autorzy koncentrowali się raczej na samym czynie i jego ocenie. Odkąd jednak Jan Paweł II zdefiniował teologię moralną jako „refleksję, która dotyczy «moralności», czyli dobra i zła ludzkich czynów oraz *osoby* (podkreśl. T.Z), która ich dokonuje” (VS 29), nie można już w ramach tej dyscypliny pominąć problematyki antropologicznej. Teologiczna refleksja nad moralnością musi obejmować już nie tylko analizę ludzkiego działania, odniesionego do normy moralnej, ale także refleksję nad samym człowiekiem jako podmiotem czynu.

Można zatem powiedzieć, że tematyka książki ks. Huzarka mieści się w nurcie współczesnej, antropologicznej reorientacji teologii moralnej. Jeśli jednak wziąć pod

uwagę, że problematyka człowieka jako podmiotu działania jest w niej ciągle niewystarczająca, to z uznaniem należy odnieść się do wkładu Habilitanta w nadanie temu zagadnieniu właściwego miejsca. Co więcej, Autor nie tylko wprowadza antropologię do teologii moralnej, ale także wykazuje redukcyjny w stosunku do chrześcijańskiego bogactwa pojęcia osoby charakter współczesnego podejścia do kwestii podmiotu i podmiotowości. By przezwyciężyć ten redukcjonizm Habilitant wprowadza termin „sobości” jako „bycia-sobą-u-siebie”, który pozwala mu ukazać nie tylko psychologiczny, świadomościowy wymiar człowieka, ale także jego ontologiczny fundament. Dzięki kategorii sobości ks. Huzarek rozwija temat dynamizmu człowieka, który będąc ukonstytuowanym w akcie stworzenia i zbawienia, jest jednocześnie wezwany przez Stwórcę do kontynuowania dzieła stworzenia. Habilitant szuka przy tym odpowiedzi na pytanie o cele i sposoby realizacji owej sobości, a więc niepowtarzalnej doskonałości przewidzianej przez Boga.

Status ontyczny ludzkiej osoby Autor omawia w dwóch dopełniających się perspektywach: filozoficznej i teologicznej (rozdział I i II), by następnie ukazać dynamizm podmiotowości etycznej (rozdział III). Habilitant opisuje najpierw dynamikę natury człowieka – tego jakim jest on sobie dany, a następnie jego odpowiedź na tę dynamikę, którą jest adekwatnie rozumiane życie moralne. To ono jest źródłem współtworzenia w pełnej miłości relacji z Bogiem własnej niepowtarzalnej sobości. Habilitant wiąże zatem nie tylko filozofię i teologię w pytaniu o sobość, ale także zagadnienia z zakresu ontologii z zagadnieniami z obszaru etyki. Stwórczy akt Boga ukazuje jako nadanie natury konstytutywnej, zaś działanie moralnie dobre jako modyfikację podmiotu czyniącą go dobrym.

Omawiając podmiotowość ontyczną w perspektywie filozoficznej Habilitant przywołuje szereg teorii, poglądów odnoszących się do problemu tożsamości w czasie oraz działań ludzkich jako realizacji celów w czasie. Analizuje relacje między podmiotem a przysługującymi mu własnościami, między trwaniem a zmianą. Określa status ontyczny osoby ludzkiej i jej trwania w czasie przy równoczesnym formowaniu, kształtowaniu przez przyjmowanie nowych własności. Ukazując zaś podmiotowość ontyczną w perspektywie teologicznej Autor uznaje prawdę o człowieku jako obrazie i podobieństwie Boga za podstawę całej chrześcijańskiej antropologii. Nie odcina się przy tym od innych biblijnych idei wiodących. Przeciwnie, w perspektywie stworzenia interpretuje kategorię powołania, synostwa Bożego, naśladowania Chrystusa. Warto przy tym podkreślić, że Habilitant w oryginalny sposób łączy kategorię obrazu Bożego w człowieku z naśladowaniem Chrystusa. Naśladowanie nie jest dla niego zwykłą imitacją, ale odnawianiem *imago Dei*, który został zapodmiotowany w naturze człowieka w akcie stworzenia i zdeformowany przez rzeczywistość grzechu (s. 137). Pośrednio więc ks. Huzarek wchodzi w metodologiczną dyskusję, jaka we współczesnej teologii moralnej toczy się wokół idei wiodących, paradygmatów.

Główne osiągnięcie Habilitanta prezentuje i znacząco przyczynia się do przywrócenia kategorii *imago Dei*, która po latach zapoznania – zwłaszcza na chrześcijańskim Zachodzie – nabiera coraz większego znaczenia we współczesnej teologii, także teologii moralnej. Autorowi udało się odsłonić nie tylko istotę, ale także cały dynamizm obrazu Bożego w człowieku i w sposób oryginalny włączyć w refleksję nad

autokreacją własnej sobości cnoty teologalne, dary Ducha Świętego, błogosławieństwa i owoce jako dyspozycje modyfikujące konstytutywną naturę podmiotu.

Habilitant prezentuje nowe spojrzenie na rolę czynu ludzkiego jako drogi do osiągnięcia celu, którym jest sobość. Poprzez czyn człowiek nie tylko wyraża siebie, ale wręcz siebie tworzy. Czyn – jak udowadnia Autor – nie tylko odsłania istotę człowieczeństwa, ale w sensie moralnym ją konstytuuje – sprawia, że człowiek staje się dobry albo zły. Nowość tego ujęcia sprowadza się do tego, że o ile podmiotowość ontyczna pojawia się w refleksji teologicznej dość często, to podmiotowość funkcjonalna znacznie rzadziej. Tymczasem ważne jest nie tylko to kim człowiek jest, ale także w jaki sposób staje się „twórcą samego siebie”.

Tę swoistą, dobrze rozumianą, „autokreację” Habilitant konfrontuje ze współczesnymi poglądami, które odmawiają człowiekowi jakichkolwiek związków z Bogiem. Przy tej okazji podkreśla rolę czynnika nadprzyrodzonego w moralności. Praca ks. Huzarka dobrze wpisuje się we współczesne dyskusje teologicznomoralne nad rolą łaski z jednej strony, a wysiłkiem człowieka z drugiej. Można powiedzieć, że po Soborze Watykańskim II wysiłki teologów moralistów zmierzały ku dowartościowaniu elementu nadprzyrodzonego w moralności. Następowало stopniowe odchodzenie od znanego z historii, przesadnego aktywizmu. Temu podkreśleniu prymatu łaski miała służyć między innymi wprowadzona do teologii moralnej jako wiodąca idea powołania chrześcijańskiego. Być może dzisiaj, ze względu na charakter współczesnej kultury, przychodzi już czas, by ponownie dowartościować wysiłek i zaangażowanie człowieka. W tym kontekście wydaje się, że książka ks. Huzarka daje propozycję „złotego środka”. Tym środkiem jest kategoria *imago Dei*, rozumianego dynamicznie, która zapewnia równowagę między darem Boga a wysiłkiem człowieka. Tą kategorią Habilitant uzasadnia możliwość harmonijnego współdziałania człowieka z Bogiem. Z niej też wyprowadza szereg konsekwencji moralnych; wskazuje na szereg obszarów, w których ma się urzeczywistniać autokreacja (np. relacja do Boga, życie indywidualne i społeczne), czerpiąc przesłanki nie tylko ze scholastycznej filozofii i teologii, ale także ze współczesnej psychologii, a nawet neurologii.

Powiązanie zagadnień z zakresu ontologii z zagadnieniami z zakresu etyki pozwoliło Habilitantowi nie tylko rozwinąć temat relacji natury i łaski w życiu moralnym, ale także podkreślić doczesny i zarazem wieczny cel życia moralnego. Dzięki szczegółowej analizie Tomaszowego ujęcia cnót i darów Ducha Świętego ks. Huzarek ukazał rolę czynnika nadprzyrodzonego a zarazem ludzkiego wysiłku w życiu moralnym zaznaczając, że jest ono zarówno osiąganiem doskonałości w zjednoczeniu z Bogiem w chwale nieba, jak również doskonałości możliwej do osiągnięcia w doczesnym sposobie bytowania (s. 202).

Ukazując relację między aktem stworzenia a autokreacją człowieka jako twórcze napięcie i interpretując je z wykorzystaniem ontologicznych kategorii samostanowienia oraz nowej, adekwatnej lektury teorii życia moralnego, jaką można znaleźć w dziełach Tomasa z Akwinu (s. 19), Habilitant podjął na nowo temat finalizmu życia moralnego. Za ten cel uznał formowanie podmiotu, współkreację własnej sobości człowieka w dialogu z Bogiem (s. 202), osiąganie przez człowieka coraz to wyższego stopnia podobieństwa do Boga aż do doskonałego zjednoczenia się

z Nim (s. 201). Można powiedzieć, że ks. Huzarek przywrócił współczesnej teologii moralnej temat teleologii osoby i życia moralnego. Wykazał, że celem tym nie musi być jedynie pewna, bliżej nieokreślona doskonałość (s. 211), ale tożsamość rozumiana jako sobość. Wydaje się to szczególnie potrzebne w dobie teleologii ograniczonej jedynie do wymiaru horyzontalnego oraz ucieczki od idei substancji i celu ostatecznego.

Badania ks. Huzarka są głęboko osadzone w aktualnym kontekście, który wyznacza postmodernizm z jego poglądem, że człowiek może się zrealizować tylko wtedy, gdy usunie stwórczą moc Boga (s. 7). Na ten kontekst składa się także poważny kryzys współczesnej kultury, w którym nauka zamiast szukać prawdy ukierunkowuje się na innowacje, moralność zamiast orientować się na dobro skupia się na własnym interesie, religia zamiast wiary koncentruje się na rytuale, sztuka zamiast tworzenia piękna obliczona jest na zysk. Praca jest także dojrzałą dyskusją ze zwolennikami skrajnej autonomii moralnej, dla których człowiek jest absolutnie niezależnym indywiduum.

Podsumowując tę część recenzji jednoznacznie stwierdzam, że osiągnięcie naukowe ks. dr. Tomasza Huzarka przedstawione w opublikowanej w wydawnictwie znajdującym się w wykazie wydawnictw ministerialnych monografii pt. *Między stwórczym aktem Boga a autokreacją człowieka – życie moralne jako dynamiczne źródło ludzkiej sobości* (Pelplin 2023) jako podstawa do nadania stopnia doktora habilitowanego stanowi **znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki teologicznej**. Wpisuje się ono w dotychczasowe dziedzictwo naukowe dyscypliny, a zarazem stanowi **novum w zakresie filozoficznych i teologicznych badań nad człowiekiem jako podmiotem – nad jego „sobością”; nad źródłami i teleologią jego życia moralnego**. W związku z tym, zgodnie z Art. 219, ust. 1 Ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* z dnia 20 lipca 2018 r. (Dz. U. 2018 poz. 1668, **może ono stanowić podstawę do nadania jej autorowi stopnia doktora habilitowanego nauk teologicznych w dyscyplinie nauki teologicznej**.

C. Ocena istotnej aktywności naukowej

Istotna aktywność naukowa Habilitanta koncentruje się wokół kilku głównych obszarów tematycznych:

1) Tożsamość osobowa

Zagadnienia antropologiczne należą do głównych tematów poruszanych przez Habilitanta nie tylko w książce habilitacyjnej, ale także w innych publikacjach. Poza wydaną drukiem pracą dokorską *Tomasza z Akwinu teoria afektywnego poznania Boga oraz jej filozoficzne i teologiczne założenia*, Lublin: TN KUL 2012 (s. 236) dochodzą one do głosu w monografii *Tożsamość zagubiona. Oblicza bezdomności XXI wieku*, Pelplin: Bernardinum 2019 oraz w artykułach: „Zakorzenie” – źródło fenomenu *Camino de Santiago*, w: *Camino Polaco. Teologia-Sztuka-Historia-Teraźniejszość*, red. Piotr Roszak, Waldemar Rozykowski, Toruń: WN UMK 2014, s. 275-292; *Dziedzictwo cnoty oraz teoria uczestnictwa w kontekście obyczajowego przyspieszenia*, w: „*Studia Gdańskie*” XXXIV 2014, s. 59-68; *Sakrament pokuty i pojednania a dynamiczna struktura bytu ludzkiego*, w: *Parare vias Domini: księga inspirowana działalnością naukową i duszpasterską księdza biskupa pelplińskiego*

prof. dr. hab. Jana Bernarda Szlagi (1940-2012), red. Krzysztof Charamsa, Wincenty Pytlik, Pelplin: Bernardinum 2014, s. 341-355; *Kłopoty z tożsamością – czyli Dereka Parfita głos w sprawie i nieredukcjonistyczna odpowiedź*, Studia Pelplińskie XLIX (2016), s. 101-116; *Knowledge Argument versus Bundle Theory according to Derek Parfit*, Scientia et Fides 5 (2) 2017, s. 237-248; *Implikacje narracyjnej koncepcji tożsamości Paula Ricoeura*, w: „Studia Gdańskie” LX 2017, s. 189-201; *Thomas Aquinas’ Theory of Knowledge through Connaturalty in a Dispute on the Anthropological Principles of Liberalism by John Rawls*, w: Espiritu (Barcelona) (ISSN: 0014-0716) (156) 2018, s. 403-417; *The Theological Sources of Human Identity*, European Journal of Science and Theology, 2021, vol. 17, nr 6, s. 29-38.

W ocenie tej części dorobku należy podkreślić, że ks. Huzarek nie tylko prawidłowo odczytuje, interpretuje i ocenia różne koncepcje człowieka, ale także odnosi je do szczegółowych problemów (np. bezdomności, kryzysu tożsamości). Poprawnie identyfikuje wszelkie redukcjonizmy w podejściu do człowieka. Kompetentnie dyskutuje ze zwolennikami współczesnych redefinicji niektórych pojęć (tolerancja, autentyczność). Przekonująco tłumaczy potrzebę uznania stałej antropologicznej – poczucia ciągłości własnego „ja” w czasie, także w społeczeństwach nowoczesnych, charakteryzujących się szybką dynamiką zmian, płynnością aksjologiczną. Inspirowany nauką św. Tomasza, ale także współczesnych autorów (Alasdair MacIntyre, Derek Parfit, Paul Ricoeur, John Rawls) szuka adekwatnego do współczesnej kultury języka wyrażania tożsamości i uzasadniania moralności. Dorobek Habilitanta jest swoistym apelem o przywrócenie metafizyki we współczesnej refleksji nad człowiekiem.

2) Wolność religijna, sekularyzacja, nowy ateizm

Drugim kierunkiem zainteresowań i badań naukowych ks. Huzarka jest wolność religijna oraz związany z nią problem sekularyzacji i nowego ateizmu. Współpraca z wieloma podmiotami i organizacjami pozarządowymi, m.in. *Religious Freedom Institute* w Waszyngtonie, *Observatorio para la Libertad Religiosa y de Conciencia*, *Obserwatorium Mediów, Religii i Kultury Blanquerna* (Uniwersytet Ramon Llull, Barcelona, Hiszpania) oraz *Coalition for Genocide Response* (Wielka Brytania), zaowocowała publikacjami naukowymi tym zakresie: *Educational Challenges of Religious Freedom*, edited by Tomasz Huzarek, Jan Wólkowski, Pelplin Bernardinum 2021; *Challenges to Religious Identity in Public Life – between Art and Medicine. Conference Proceedings*, edited by Tomasz Huzarek, Weronika Kudła, Saša Horvat, Pelplin Bernardinum 2022; *Religious Freedom and Other Human Rights – Threats and Trends*, red. Weronika Kudła, Maciej Duda, Tomasz Huzarek, Pelplin Bernardinum 2023.

Habilitant szczegółowo analizuje narastające współcześnie w kulturze Zachodu procesy sekularyzacyjne, ich źródła, przebieg oraz następstwa. Oryginalnym wkładem ks. Huzarka jest umieszczenie tego zjawiska w kontekście zarówno życia społecznego, jak również indywidualnego dobrostanu człowieka, jego tożsamości.

Z kolei członkostwo w Komitecie ds. Dialogu z Niewierzącymi przy Konferencji Episkopatu Polski pozwoliło Habilitantowi włączyć w zakres swoich zainteresowań naukowych kwestie niewiary i nowego ateizmu. Owocem tych zainteresowań jest

monografia *Fenomen niewiary w świetle dialogicznej natury Kościoła* (Toruń UMK 2018) oraz artykuły: Jan Wólkowski, Tomasz Huzarek, *Między sekularyzmem a religijnością. Próba analizy przejawów sporu ideologicznego we współczesnej Europie*, w: *Prześladowani. Przemoc i dyskryminacja na tle religijnym we współczesnym świecie*, red. K. Chołaszczynski, P. Roszak, J. Wiśniewski, Toruń Wydawnictwo WSKSiM 2020, s. 10-23; Piotr Roszak, Sasa Horvat, Tomasz Huzarek, Eliza Litak, Jan Wólkowski, Bartłomiej Oreziak, *Majority Harassed by the Minority? Microaggression Based on Religiosity in Contemporary Poland*, *European Journal of Science and Theology*, 2022, vol. 18, nr 2, s. 61-77; Tomasz Huzarek, Jan Wólkowski, *Świat bez religii?*, w: *Prześladowania i konflikty religijne oraz etniczne w XX-XXI wieku*, red. Jan Wiśniewski, Toruń 2022, s. 27-51 oraz hasło słownikowe *Ateizm* (współautorem jest Sasa Horvat, University of Rijeka, Faculty of Medicine) w interdyscyplinarnym internetowym „Słowniku Wolności Religijnej” (<https://laboratoriumwolnosci.pl/sloownik/ateizm/>).

W tym zakresie publikacje ks. Huzarka są nie tylko analizą sporu ideologicznego o miejsce religii w przestrzeni publicznej, ale poszukiwaniem form adekwatnego modelu dialogu wierzących z różnymi postawami niewiary. Habilitant odwołania przy tym płaszczyzny możliwej współpracy na rzecz praw człowieka, pokoju, ekologii, sprawiedliwości społecznej, solidarności ekonomicznej, migracji oraz przeciwdziałania ekstremizmom.

3) Działalność związana z Pracownią Szlaku św. Jakuba działającą przy Wydziale Teologicznym UMK

W ramach tej działalności Habilitant był wykonawcą merytorycznym w projekcie naukowym, wystąpił na kilku konferencjach naukowych, wziął udział w projekcie popularyzacji szlaku *Camino de Santiago*, jak również w międzynarodowym projekcie *Associazione Europea Romea Strata* oraz opublikował artykuł *The Challenging Future of Pilgrimage after the Pandemic: New Trends in Pilgrimage Compostela*, *Religious* 2022, 13 (6), 523 (współautor Piotr Roszak).

Działalność naukowa w tym obszarze koncentruje się na badaniach przemian, nowych wyzwań i praktycznych rozwiązań w funkcjonowaniu Drogi św. Jakuba.

Podsumowując tę część recenzji należy stwierdzić, że cały przedstawiony w tym punkcie dorobek naukowy zasługuje na ocenę pozytywną. Jest on znaczący zarówno pod względem ilościowym, jak i merytorycznym. Jest on także zróżnicowany tematycznie, a zarazem skoncentrowany wokół zagadnienia głównego – antropologii. Należy również podkreślić, że Habilitant wykazuje się istotną aktywnością naukową oraz lokuje swój dorobek w wielu czasopismach, instytucjach naukowych, także zagranicznych, przez co wypełnia warunek określony w Art. 219, ust. 1.3 Ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* z dnia 20 lipca 2018 r.

3. Ocena działalności dydaktycznej

Ks. Huzarek prowadzi działalność dydaktyczną od 2007 roku. Obecnie jako adiunkt w katedrze Filozofii Chrześcijańskiej Wydziału Teologicznego UMK w Toruniu wykłada szereg przedmiotów zarówno na Wydziale Teologicznym w Toruniu (na

kierunkach: teologia oraz nauki o rodzinie), jak również w Wyższym Seminarium Duchownym Diecezji Pelplińskiej. Jest wykładowcą następujących przedmiotów: historia filozofii; antropologia filozoficzna; teoria poznania; chrześcijańska etyka seksualna; etyka; etyka mediatora; seks i płciowość w nauczaniu Kościoła; filozofia kultury, sztuki i techniki; filozofia społeczno-polityczna; wstęp do filozofii; metafizyka; wprowadzenie do bioetyki; ochrona własności intelektualnej.

Habilitant był wykładowcą na studiach podyplomowych. Prowadził wykłady z antropologii Karola Wojtyły – Jana Pawła II pt. *Antropologia adekwatna* dla uczestników programu edukacyjno-społecznego *Kuźnia Liderów Regionu* (I edycja – 2021, II edycja – 2022) w ramach działań Laboratorium Jana Pawła II w Toruniu.

Pełnił funkcję promotora pomocniczego w dwóch przewodach doktorskich oraz wypromował 6 magisteriów.

Treść prowadzonych zajęć jest zgodna z jego wykształceniem oraz odpowiada specjalizacji.

4. Ocena działalności popularyzującej naukę

Pozytywnie oceniając działalność ks. dr. Tomasza Huzarka w zakresie popularyzacji nauki należy zauważyć jego czynny udział w konferencjach naukowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym. W ich ramach Habilitant wygłosił 21 referatów, m.in.: *Laboratory of Religious Freedom: from the Idea to the Protagonist in the Public Space* w ramach *International Conference on Freedom of Religion and Belief* (zorganizowana przez The Chair on Freedom of Religion and Belief and the General Directorate for Religious Affairs, Blanquerna School of Communications and International Relations, Barcelona 2-3.06.2022); oraz *Ograniczenia i naruszenia wolności religijnej. Perspektywa krajowa i międzynarodowa* (Warszawa, 2-3 września 2022). Habilitant brał udział także w komitetach organizacyjnych i naukowych 6 konferencji krajowych i międzynarodowych oraz licznych konferencji cyklicznych.

Ks. dr Huzarek opublikował prace o charakterze popularno-naukowym: 3 monografie współautorskie – *Zostawił w nas ślad*, Pelplin Bernardinum 2014 (red. ks. J. Chyła, ks. T. Huzarek, ks. Ireneusz Smagliński); T. Huzarek, J. Chyła, A. Drzycimski, *Santiago de Leba – Santiago de Compostela. Rowerem od Bałtyku po ocean*, Pelplin Bernardinum 2021; T. Huzarek, J. Chyła, A. Drzycimski, *Romea Strata. Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu*, Pelplin Bernardinum 2023, 5 artykułów oraz kilkadziesiąt innych testów w dwutygodniku Diecezji Pelplińskiej *Pielgrzym*.

Habilitant uczestniczył w projektach ukierunkowanych na popularyzację nauki: Grant *Nauka i wiara – czyli wiedza i sens jako niezbędne warunki dobrego życia* fundowany przez *Copernicus Center for Interdisciplinary Studies*; Międzynarodowy grant *Analytic Theology and the Nature of God: Integrating Insights from Science and Philosophy into Theology* finansowany przez John Templeton Foundation realizowany we współpracy z University of Innsbruck oraz w grantach realizowanych przez fundację *Pro futuro theologiae*. W ramach tych projektów przygotowywał publikacje, organizował konferencje, seminaria otwarte, warsztaty edukacyjne.

Aktywna działalność habilitanta w zakresie popularyzacji nauki przejawia się także w bieżącej analizie wydawnictw teologicznych, czego owocem są recenzje prac naukowych oraz konsultacja merytoryczna przygotowywanych podręczników.

5. Ocena działalności organizacyjnej

W ramach działalności organizacyjnej ks. Huzarek pełnił funkcję kierownika podyplomowych studiów w zakresie teologii organizowanych przez Wydział Teologiczny UMK, a realizowanych w Pelplinie, przeznaczonych dla absolwentów wydziałów teologicznych (2016-2020). Zorganizował oraz był kierownikiem studiów podyplomowych w zakresie bioetyki – realizowanych w ramach Wydziału Teologicznego UMK w Toruniu (2014-2016), studiów podyplomowych w zakresie teologii dla nauczycieli realizowanych w Pelplinie na podstawie umowy Konferencji Episkopatu Polski i Ministerstwa Edukacji Narodowej z dnia 31.05.2016 (2017-2020).

Ważnym aspektem działalności organizacyjnej Habilitanta jest uczestnictwo w grantach i projektach naukowych. Ks. Huzarek był kierownikiem grantów: *Nauka i wiara – czyli wiedza i sens jako niezbędne warunki dobrego życia* (fundowany przez Copernicus Center for Interdisciplinary Studies za środków John Templeton Foundation); *Laboratorium Wolności Religijnej* (finansowany ze środków Funduszu Sprawiedliwości); Międzynarodowego grantu *Providence of God in Analytic Theology* (Notre Dame University Center for Philosophy of Religion and Templeton Foundation).

Uczestniczył w projektach badawczych: *Bezdomny, uzależniony, kompetentny*; *Forum Ekonomiczne "Camino Polaco"*; *O wolność wyznawania religii we współczesnym świecie. Przeciwdziałania przyczynom dyskryminacji i pomoc prześladowanym na przykładzie chrześcijan*; *The Dynamic Theodicy Model: Understanding God, Evil and Evolution*; *Egzegeza biblijna i relacje żydowsko-chrześcijańskie z perspektywy Komentarza Tomasza z Akwinu do Listu do Hebrajczyków*; *Equipping Christian Leadership in an Age of Science: Phase 4*. Był współorganizatorem *Summer Schools*.

W ramach tych projektów nawiązał współpracę z wieloma podmiotami i organizacjami, także o zasięgu międzynarodowym, organizował międzynarodowe, interdyscyplinarne konferencje naukowe, wydarzenia okolicznościowe (np. obchody Międzynarodowego Dnia Upamiętniającego Ofiary Aktów Przemocy ze względu na Religię lub Wyznanie), cykliczne warsztaty dedykowane różnym grupom docelowym, debaty on-line z udziałem zaproszonych gości, ekspertów i praktyków, brał czynny udział w konferencjach.

Od 2015 roku jest członkiem Komitetu ds. Dialogu z Niewierzącymi przy Konferencji Episkopatu Polski. Pełnił bądź nadal pełni szereg funkcji na Wydziale Teologicznym w Toruniu oraz w Wyższym Seminarium Duchownym w Pelplinie. Za swoją działalność naukową i organizacyjną był wielokrotnie nagradzany przez Rektora UMK. Otrzymał także Medal Komisji Edukacji Narodowej.

Wniosek końcowy

Przedstawiony do oceny dorobek naukowo-badawczy, dydaktyczno-popularyzatorski i organizacyjny ks. dr. Tomasza Huzarka jest bogaty i różnorodny. Mieści się on w ramach nauk teologicznych. Szczegółowa analiza tego dorobku pozwala jednoznacznie stwierdzić, iż zarówno główne osiągnięcie naukowe, jak i inne jego dokonania uzyskane po otrzymaniu stopnia doktora, wykazują **znaczny wkład w rozwój nauk teologicznych**. Ponadto Habilitant wykazuje się aktywnością dydaktyczną, organizacyjną -i popularyzatorską. Tym samym **spełnia on wszystkie warunki określone w Ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.)**. W związku z tym **jednoznacznie wnioskuję o nadanie mu stopnia doktora habilitowanego nauk teologicznych w dyscyplinie nauki teologiczne**.

Ks. Tadeusz Zadykowi

Ks. dr hab. Tadeusz Zadykowicz, prof. KUL